

El preu del petroli

L'augment del preu del petroli és un fenomen preocupant. I segons com l'economia s'hi ajusti en el curt termini, pot tenir efectes seriosos sobre la conjuntura macroeconòmica. Però penso que seria un error percebre'l com un indicati d'una possible catàstrofe a mitjà o a llarg termini.

Els preus són conseqüència de l'acció de l'oferta i la demanda. Pel que fa al petroli, hi ha hagut un augment extraordinari de la demanda, induït per un fet positiu: el creixement econòmic de la Xina (i d'altres països). D'aquí ve l'augment del preu. El que passi en els propers anys dependrà del que els economistes en diem l'elasticitat

Andreu
Mas-
Colell

UPF i Barcelona GSE

en del consum. Així, el transport col·lectiu pot guanyar pes, com ho pot fer la propensió a treballar a la vora de casa (o a casa mateix).

Però, en definitiva, la hipòtesi més raonable és que el segle XXI serà un segle d'energia més cara que no pas el XX. Una primera conseqüèn-

més ric (i si la població, com és previsible, s'estabilitza, també serà més rica per capita).

Ara bé, la pregunta més important és sobre l'efecte no en el nivell sinó en les perspectives de creixement del benestar. És a dir, l'escassetat que el preu del petroli reflecteix ha de portar necessàriament a un estrangulament d'aquest creixement? És comú afirmar la impossibilitat que la població de la Xina pugui repetir les normes de consum del món ric. Cert, però l'observació no prova res. Els nostres patrons de consum no són simplement els que corresponen al nostre nivell de benestar. Són els que corresponen a la combinació d'aquest nivell amb els preus barats de l'energia. Si el creixement xinès porta a un augment permanent del preu de l'energia, això per si mateix ja farà que els xinesos no vulguin repetir les nostres formes de consum. I com que el preu acaba sent el mateix per a tothom, tampoc nosaltres voldrem continuar exactament com fins ara i també cercarem patrons que estalviïn petroli.

Per arribar al fons de la qüestió hem de mirar a la banda de l'oferta. Si la realitat tecnològica fos l'absència de substitució, si per produir una "unitat de benestar" fos indispensable una quantitat fixa d'energia generada a partir d'un recurs exhaurible, llavors tindríem un problema irresoluble. Però tot apunta en altres direccions: les possibilitats de substituir fonts d'energia són molt grans, amb tecnologies ja existents o amb tecnologies que vindran (seria absurd pensar que d'ara endavant les tècniques no milloraran). És molt possible que aquestes noves fonts siguin més cares. Molt probablement haurem de gastar més en energia. Afortunadament, podem gastar menys en altres coses, potser perquè són més prescindibles o perquè s'han abaratit molt.

En definitiva, doncs, la força combinada de la lògica dels preus i de la substitució, tant en el consum com en la producció, tant a curt com a llarg termini, és d'una potència enorme. I sobretot si es poden desplegar d'una manera gradual i es gestionen bé els ajustaments macroeconòmics, ens han d'allunyar dels escenaris de catàstrofe.

"Pel que fa al petroli, hi ha hagut un augment extraordinari de la demanda, induït per un fet positiu: el creixement econòmic de la Xina"

de l'oferta i de la demanda envers aquest producte. La primera depèn de les característiques de les tecnologies d'extracció, dels condicionants geopolítics i reguladors, i també, essent com és un recurs exhaurible, de les expectatives de preus futurs. La segona, de la possibilitat de subsistència

cia la tindrem sobre la distribució mundial de la riquesa. Els països exportadors de petroli seran comparativament més rics i els importadors comparativament més pobres. Però cal remarcar el qualificatiu "comparativament", ja que el més probable és que el món en el seu conjunt sigui